

Om ofte stilte spørsmål

I denne spalten gjengis utvalgte spørsmål som er kommet til Revisorforeningens henvendelsessystem. Revisorforeningen har etter beste evne avgitt svar basert på de konkrete saksforhold, men påtar seg ikke rettslig ansvar for riktigheten, fullstendigheten eller anvendeligheten av de svar som er gjengitt.

Reelle rettighetshavere i foreninger, sameier og borettslag

Kategori: revisjon, hvitvasking

Spørsmål: Hvilke regler gjelder for identifikasjon av reelle rettighetshavere i henholdsvis foreninger, sameier og borettslag etter hvitvaskingslovgivningen?

Svar: Det må vurderes konkret om det er reelle rettighetshavere i foreningen/sameiet/borettslaget, men normalt vil foreninger/sameier/borettslag ikke ha reelle rettighetshavere.

For å avgjøre om det finnes reelle rettighetshavere, må du vurdere om det finnes fysiske personer «som i siste instans kontrollerer kunden» eller «som en transaksjon eller aktivitet gjennomføres på vegne av» (jf. [hvitvaskingsloven § 2 e](#)). Nærmere identifisering av eventuelle reelle rettighetshavere gjøres etter [hvitvaskingsloven § 14](#), hvor disse alternativene i enkelte tilfeller vil kunne være aktuelle i foreninger/sameier/borettslag:

- på grunn av medlemskap/sameieandel/borettslagsandel kontrollerer mer enn 25 prosent av det totale antallet stemmer i sammenslutningen
- har rett til å utpeke eller avsette mer enn halvparten av sammenslutningens styremedlemmer eller tilsvarende
- på grunn av avtale med medlemmer, sammenslutningen, vedtekter eller tilsvarende, kan utøve kontroll i samsvar med punktene over
- på annen måte utøver kontroll over sammenslutningen

Hvis det konkluderes med at foreningen/sameiet/borettslaget ikke har reelle rettighetshavere, gjelder denne bestemmelsen i hvitvaskingsloven § 13 (3):

«Dersom rapporteringspliktige etter å ha gjennomført alle rimelige tiltak enten mener det ikke finnes en reell rettighetshaver, eller mener det er tvil om at den eller de personene som er identifisert, er reelle rettighetshavere, kan opplysninger om styret og daglig leder eller tilsvarende innhentes, forutsatt at det ikke er mistanke om hvitvasking eller terrorfinansiering. Det skal dokumenteres hva som er gjort for å identifisere reelle rettighetshavere.»

Det skal da innhentes tilsvarende opplysninger om alle styremedlemmene og daglig leder som for reelle rettighetshavere. Det er normalt tilstrekkelig å innhente opplysninger om navn, fødselsdato og adresse (opplysninger som entydig identifiserer). Ved konkret tvil om identiteten, må det imidlertid gjøres mer.

Identiteten til den som handler på vegne av kunden i forhold til revisjonsoppdraget, identifiseres, bekreftes og dokumenteres på vanlig måte.

Fisjon – krav til kapitalforhøyelsen i overtakende selskap

Kategori: skatt, foretaksrett

Spørsmål: Nina og Therese eier Bærekraftig AS med 50 % hver. De ønsker å skille lag og planlegger en fisjon ved at Therese etablerer et nytt selskap mens Nina blir eneier i Bærekraftig AS. Aksjekapitalen i selskapet er 200 000 kroner. Er det krav om at aksjekapitalen i hver av selskapene etter fisjonen er 100 000 kroner?

Svar: Nei. Av [skatteloven § 11-8 \(1\)](#) følger at ved fisjon skal nominell og innbetalt kapital fordeles i samme forhold som nettoverdien mellom selskapene. Det innebærer at aksjekapitalen i

AS Bærekraft settes ned med 100 000 kroner.

Uttrykket «fordeles» kan gi inntrykk av at bestemmelsen også gir føringer for aksjekapitalen i overtakende selskap. Det er ikke tilfelle, og er avklart ved en [prinsipputtalelse fra Skattedirektoratet av 31. januar 2012](#) hvor blant annet følgende fremkommer:

«Bestemmelsen omhandler ikke direkte spørsmålet om hvilke krav som må stilles til kapitalforhøyelsen i det overtakende selskap. Sentralt for spørsmålet om skattefrihet står likevel kravet til skatterettslig kontinuitet. Hvilke krav som må stilles for at kontinuitetskravet skal være oppfylt vil være avhengig av om utfisjeringen skjer til et nystiftet eller eksisterende selskap.»

«Når de overtakende selskaper er nystiftede, kan det ikke ut fra kontinuitetsvilkåret ved fisjon stilles krav til at nominell aksjekapital i de overtakende selskaper må bygge på forholdet mellom de virkelige verdier som tilføres selskapene. Det kan heller ikke stilles krav til at samlet kapitalforhøyelse i de overtakende selskaper skal tilsvare kapitalnedsettelsen i det overdragende selskap.»

Det bestemmelsen regulerer, er at nedsettelsen av aksjekapital i det overdragende selskapet må gjennomføres basert på selskapets virkelige verdi og virkelig verdi av det utfisjonte. For å sikre eier- og verdikontinuitet må hver av eierne etter fisjonen ha fått 50 % av verdiene i det overdragende selskapet.